

Nederlands Centrum
voor **Beroepsziekten**

Beroepsziekten & leeftijd

Henk van der Molen

Heijermanslezing 19 december 2008, Amsterdam

WHO Collaborating Center

Coronel Instituut, Academisch Medisch Centrum Amsterdam

**Opschrift ziekenboek bij Fort Noord Spaarndam
Stelling van Amsterdam**

De geneeskunst is lang

Het leven is kort

De ontmoeting met de arts is vluchtig

Zijn proefneming is hachelijk

Zijn oordeel over gezondheid is moeilijk

...

...

Een geneesheer behoort open oog en oor te hebben voor de leefomstandigheden van de patiënt, de invloed van de jaargetijden, de **leeftijd** en **andere omstandigheden** die inwerken op de patiënt.

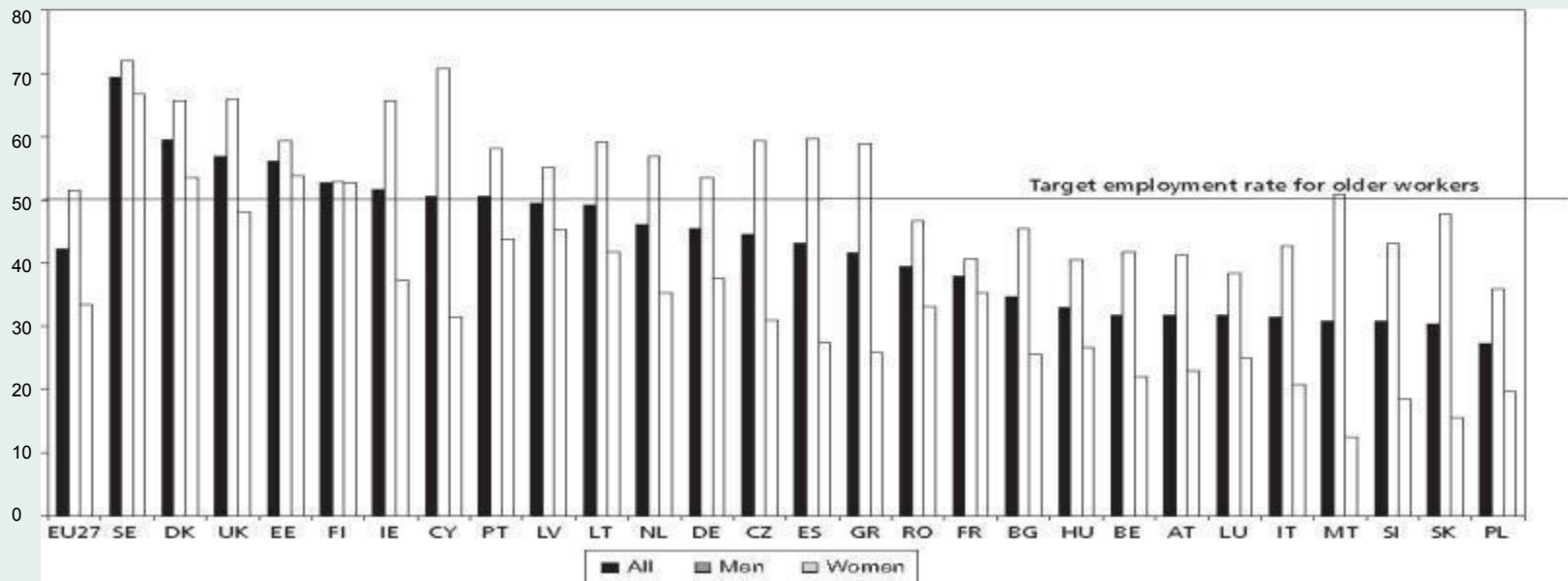
Onderwerpen

- Blijven (door)werken
- Belastingmodel en leeftijd
- Beroepsziektemeldingen (NL, UK)
- Bedrijfstakbenadering bouw
- Boodschappen

Politieke en economische druk

- AOW van 65, naar 66 naar 70 jaar?
- Commissie Bakker: arbeidsparticipatie omhoog
- Europa: doelstelling arbeidsparticipatie in 2010

Employment rates of older workers aged 55–64 years, by sex and country, 2005 (%)

Veroudering/verouderende beroepspopulatie

Aandeel 45-plussers in NL:

- 1990-----> 34%
- 2000-----> 39%
- 2020-----> 48%

[http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bevolking/cijfers/extra/piramide-fx.](http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bevolking/cijfers/extra/piramide-fx)

Wetenschappelijke bronnen

Proefschrift Jan Baart (1973)

De oudere havenwerker, Aspecten van zijn cardiorespiratoire conditie

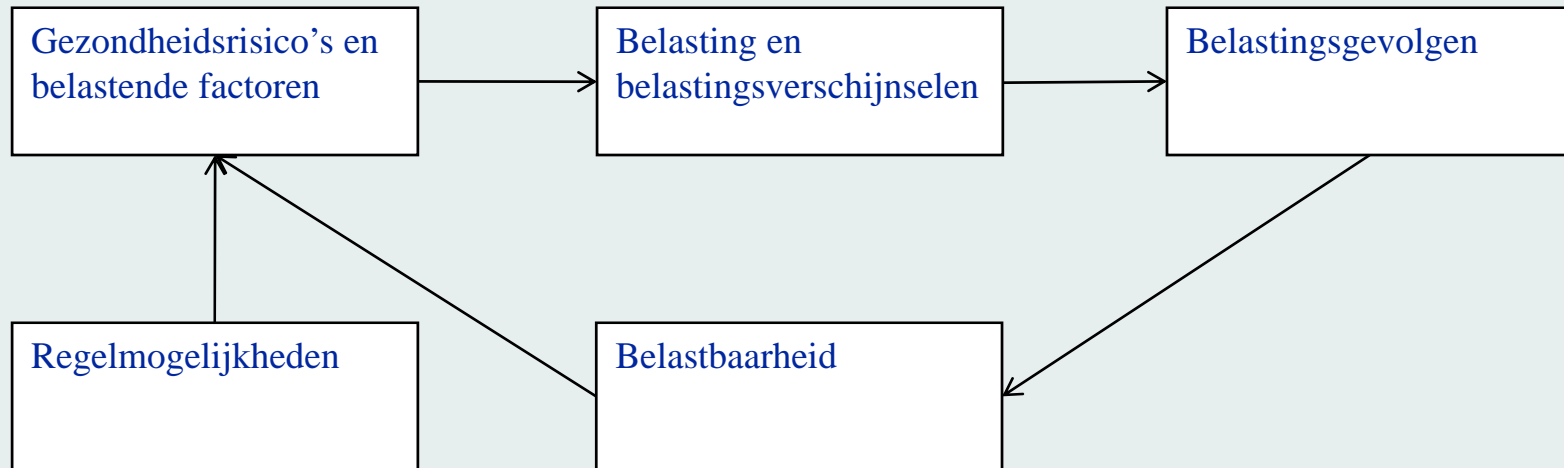
- Healthy worker effect
- Aanvullende individuele begeleiding

Proefschrift Bart de Zwart (1997)

Ageing in physically demanding work. A study on musculoskeletal complaints

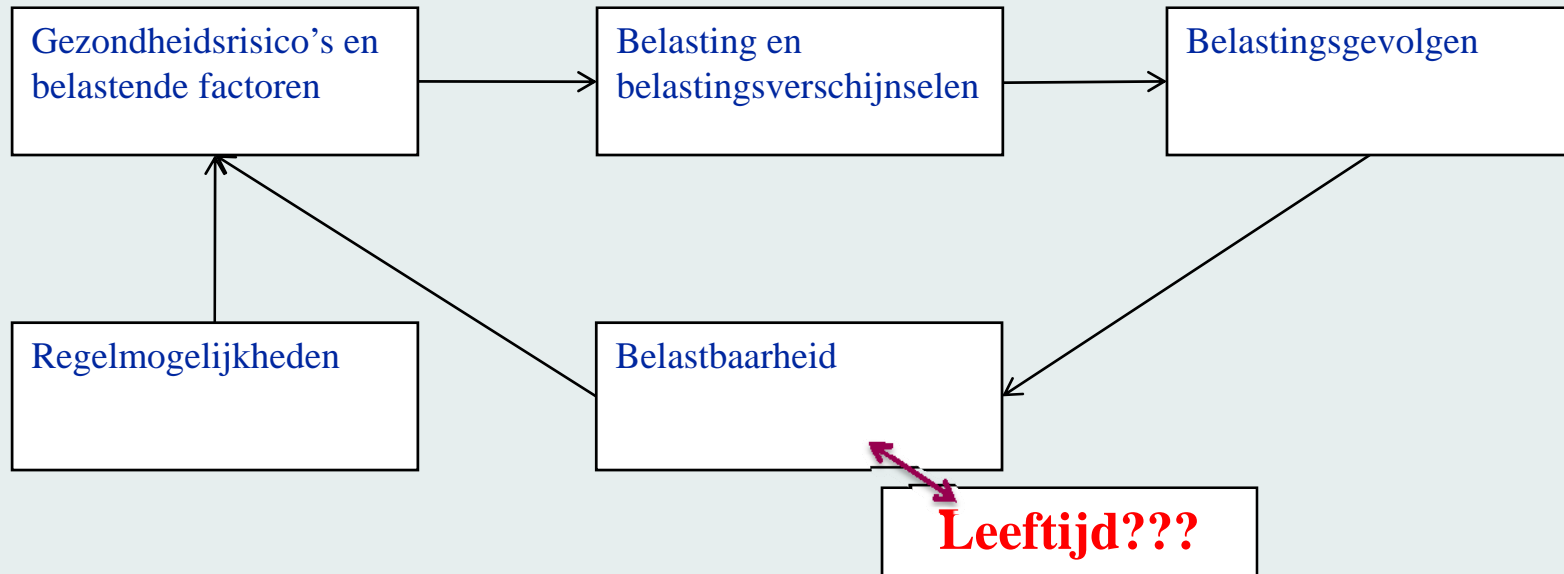
- Hogere prevalentie klachten bij ouderen
- Grote interindividuele verschillen

Model arbeidsbelasting

Bron: Verbeek en Smits 2005

Belastbaarheid en leeftijd

Veranderingen bij toename leeftijd

(de Zwart 2000; Kenny e.a. 2008)

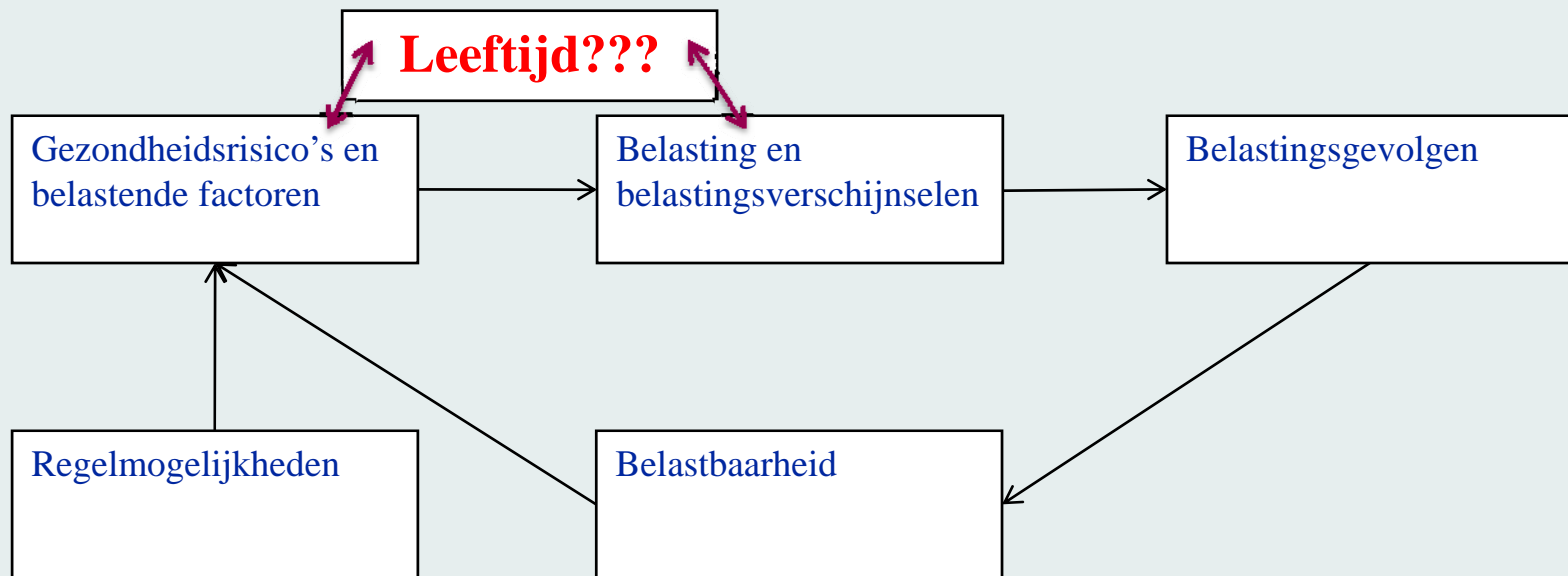
Fysiek:

- ↑ lichaamsgewicht
- ↓ gezichtsvermogen, gehoorvermogen
- ↓ spiermassa, spiersterkte, botdichtheid
- ↓ cardiorespiratoire capaciteit
- ↓ oog-handcoördinatie
- ↑ vaardigheden

Cognitief:

- ↓ aandachtscapaciteit
- ~ accuratesse en nauwkeurigheid
- ↓ verwerkingsnelheid van informatie

Belastende factoren en leeftijd

Verschillen in blootstelling belastende factoren (1)

Environmental risk
factor

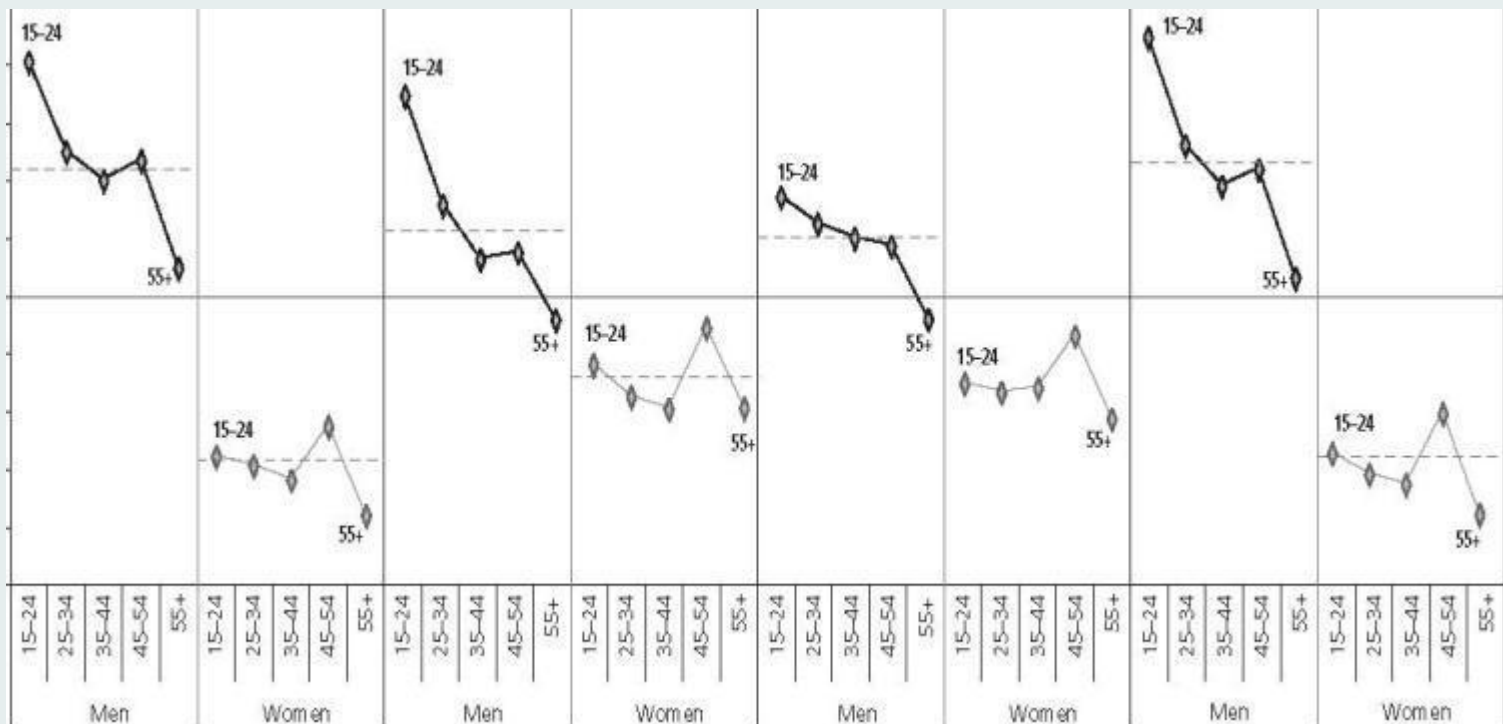
Load/position risk
factor

Biological/chemical
factor

Generic physical risk
factor

High exposure

Low exposure

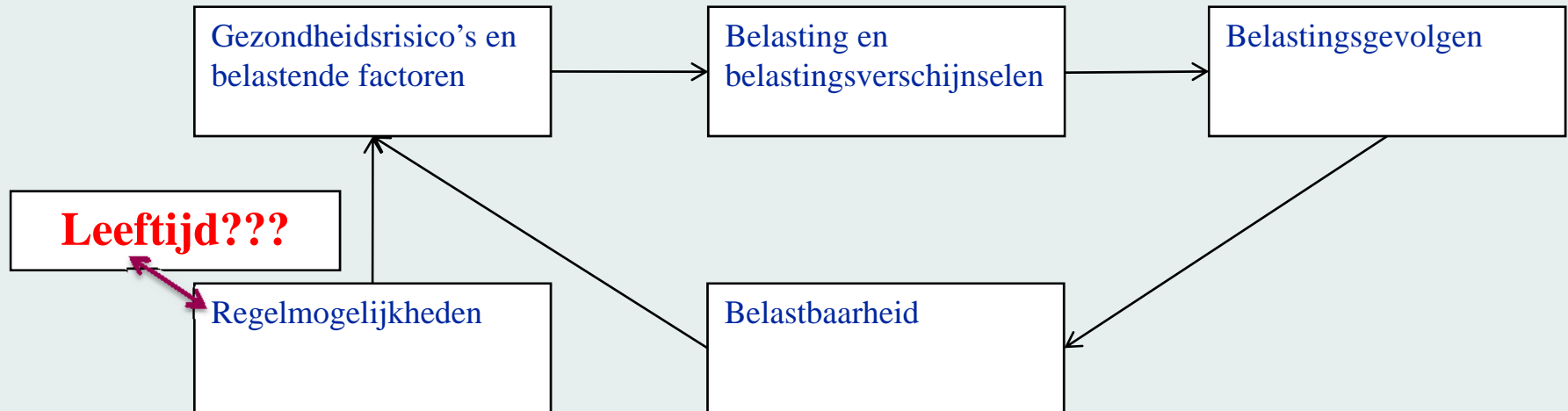
EWCS, 2005

Verschillen in blootstelling belastende factoren (2)

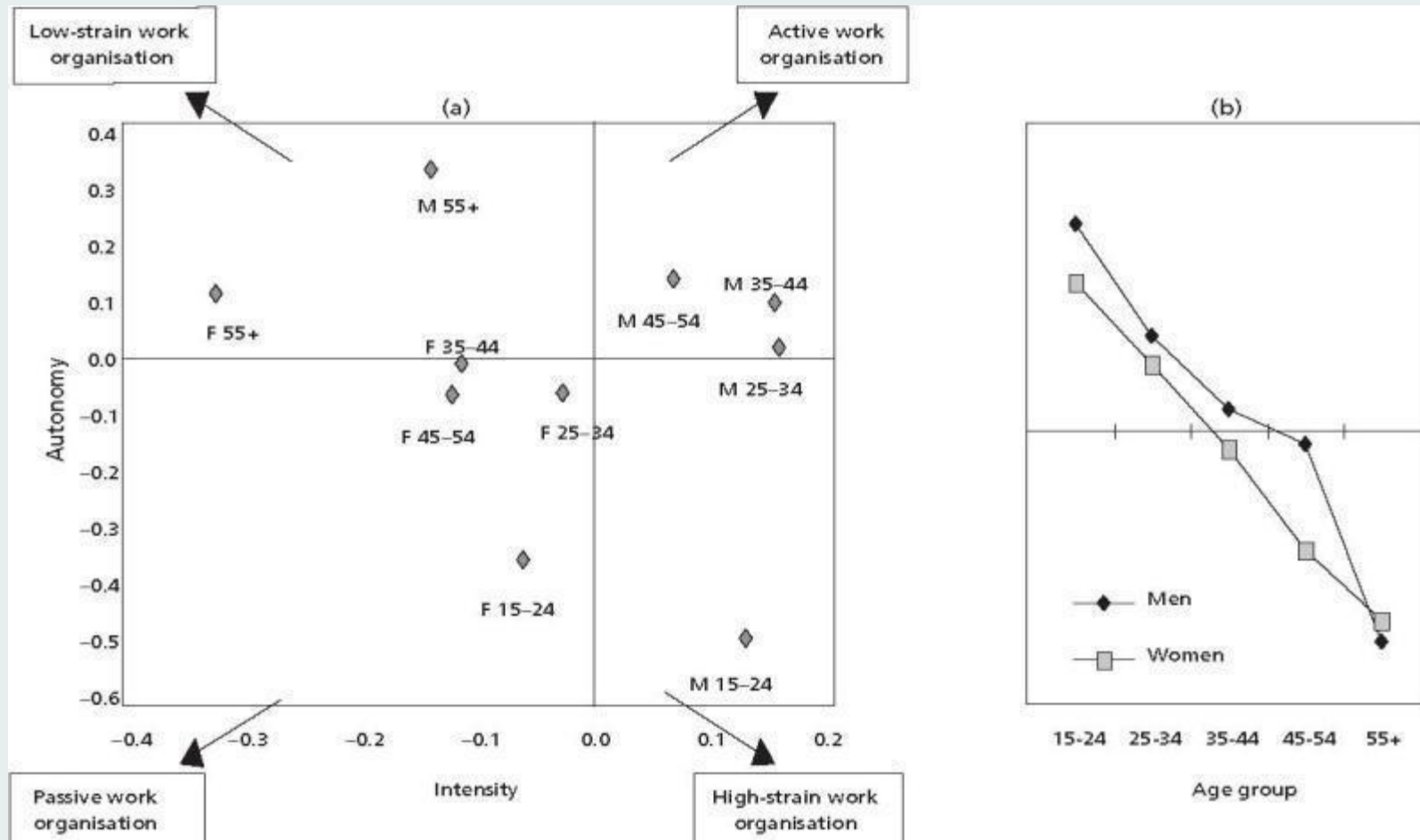
- 80 dB, 8 u/dag, 5 dagen/week 40 jaar
- 83 dB, 4 u/dag, 5 dagen/week 40 jaar
- 86 dB, 2 u/dag, 5 dagen/week 40 jaar
- 89 dB, 1 u/dag, 5 dagen/week 40 jaar

- 92 dB, 1 u/dag, 5 dagen/week 20 jaar
- 95 dB, 1 u/dag, 5 dagen/week 10 jaar
- 98 dB, 1 u/dag, 5 dagen/week 5 jaar

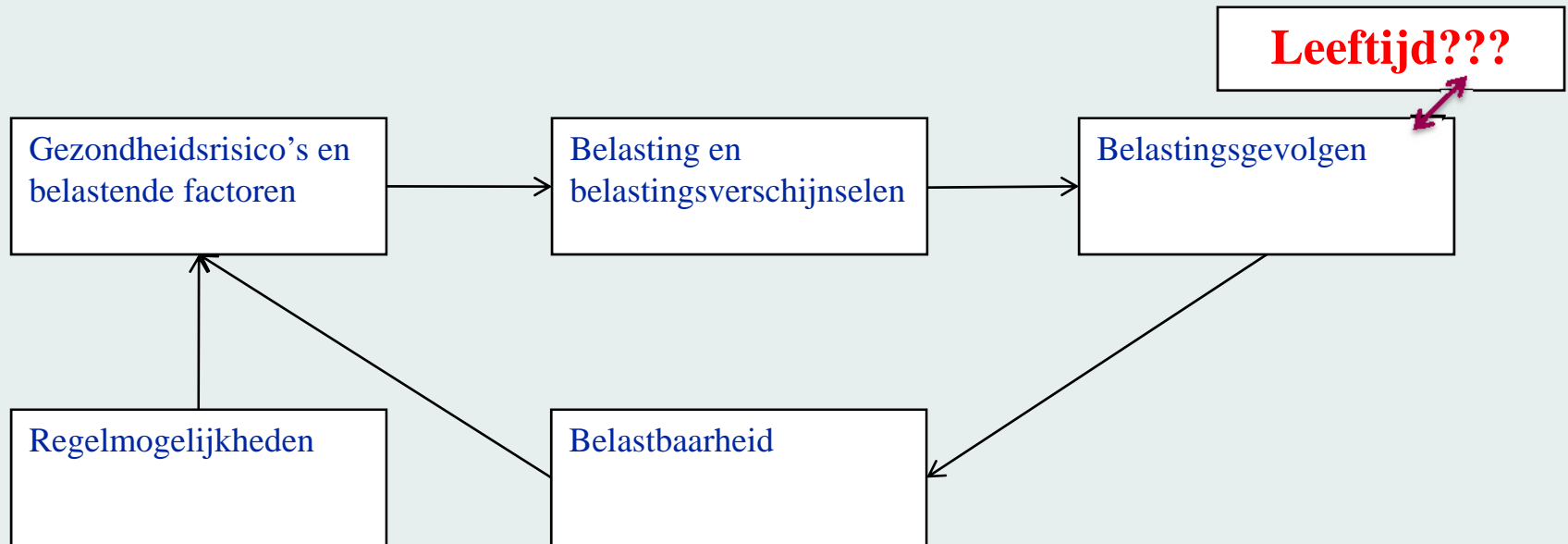
Regelmogelijkheden en gevolgen

Regelmogelijkheden en leeftijd

Belastingsgevolgen en leeftijd

Rangorde meldingen naar diagnosecategorie en leeftijdsklasse over 2007

	< 21	21-30	31-40	41-50	>50	Totaal
H & B	1	1	1	1	2	1
Gehoor	2	3	3	2	1	2
Psychisch	4	2	2	3	3	3
Huid	3	4	4	4	4	4
Luchtweg	4	5	5	6	5	5
Neurologisch	-	5	5	5	5	5
Cardiovasculair	-	-	6	6	5	6

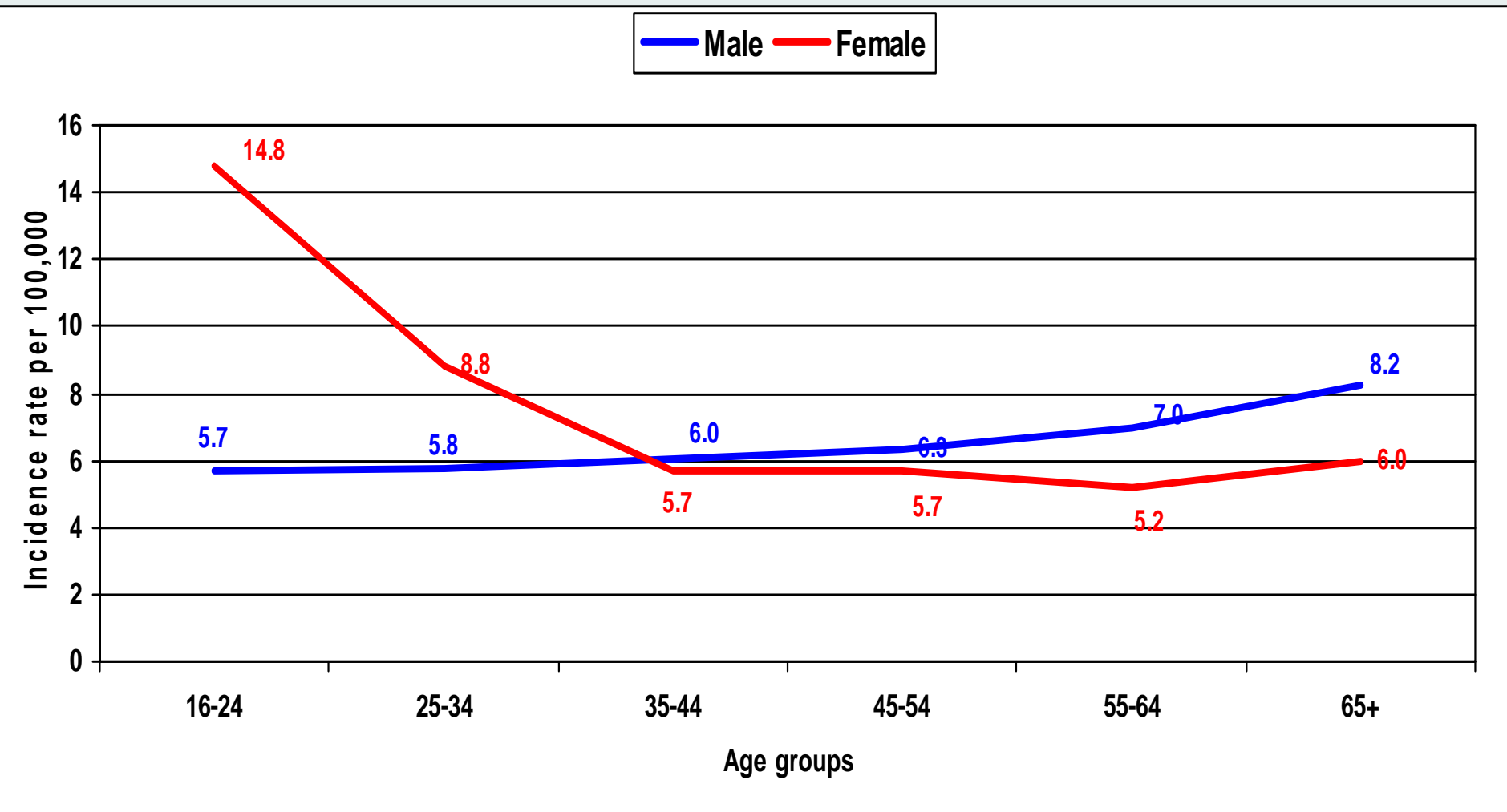
Database Nationale Registratie 2007

Meldingen naar diagnosecategorie en leeftijdsklasse over 2000 - 2007

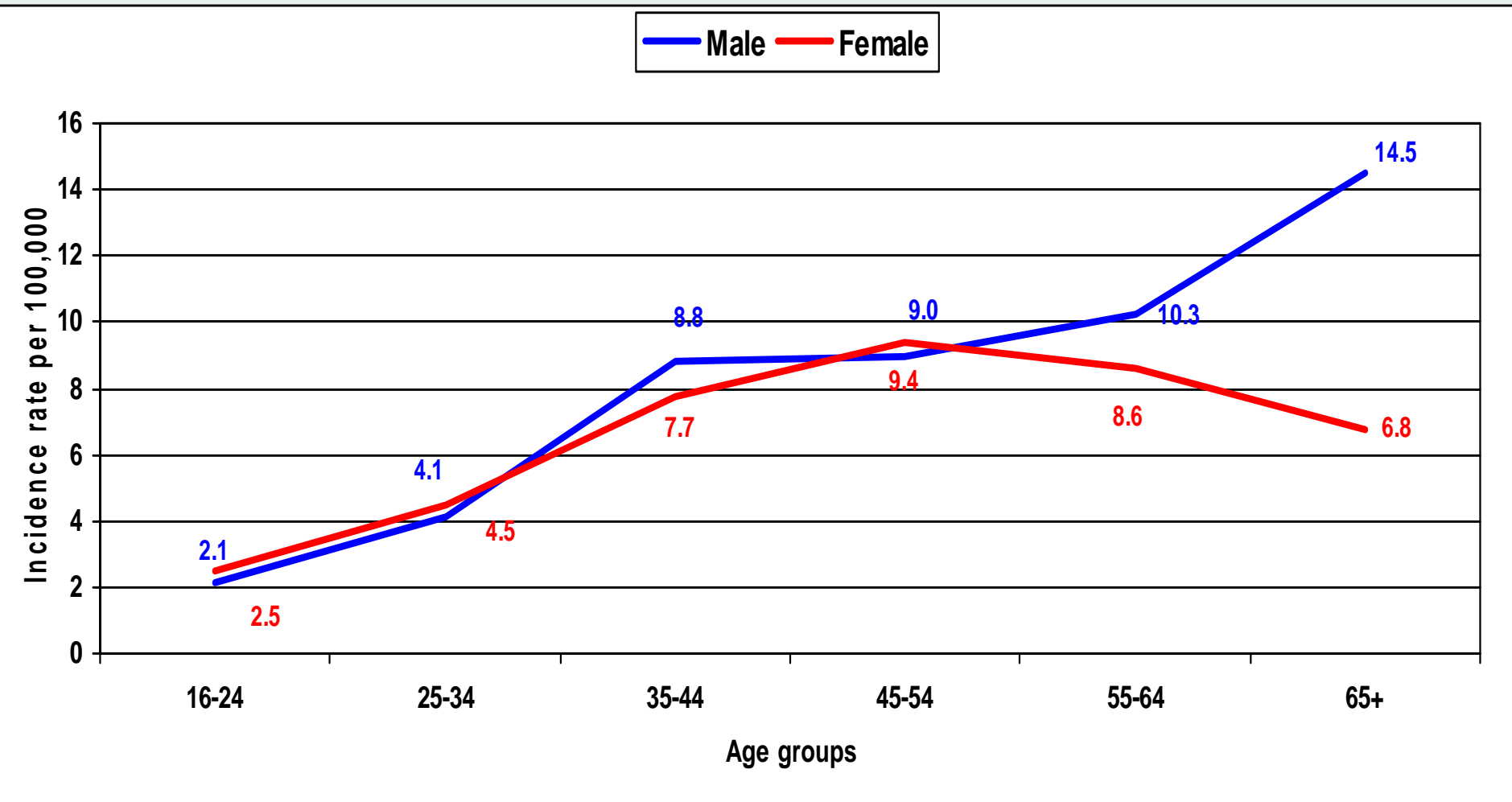
	< 21 % N=410	21-30 % N=5.659	31-40 % N=10.883	41-50 % N=14.722	>50 % N=13.949	Totaal % N=45.656
H & B	49	54	47	42	34	42
Gehoor	15	8	15	24	36	24
Psychisch	7	21	26	26	22	24
Huid	20	7	5	3	3	4
Luchtweg	2	2	2	1	2	2
Neurologisch	2	1	2	2	2	2
Cardiovasculair	-	-	-	1	1	1

Database Nationale Registratie 2000 - 2007

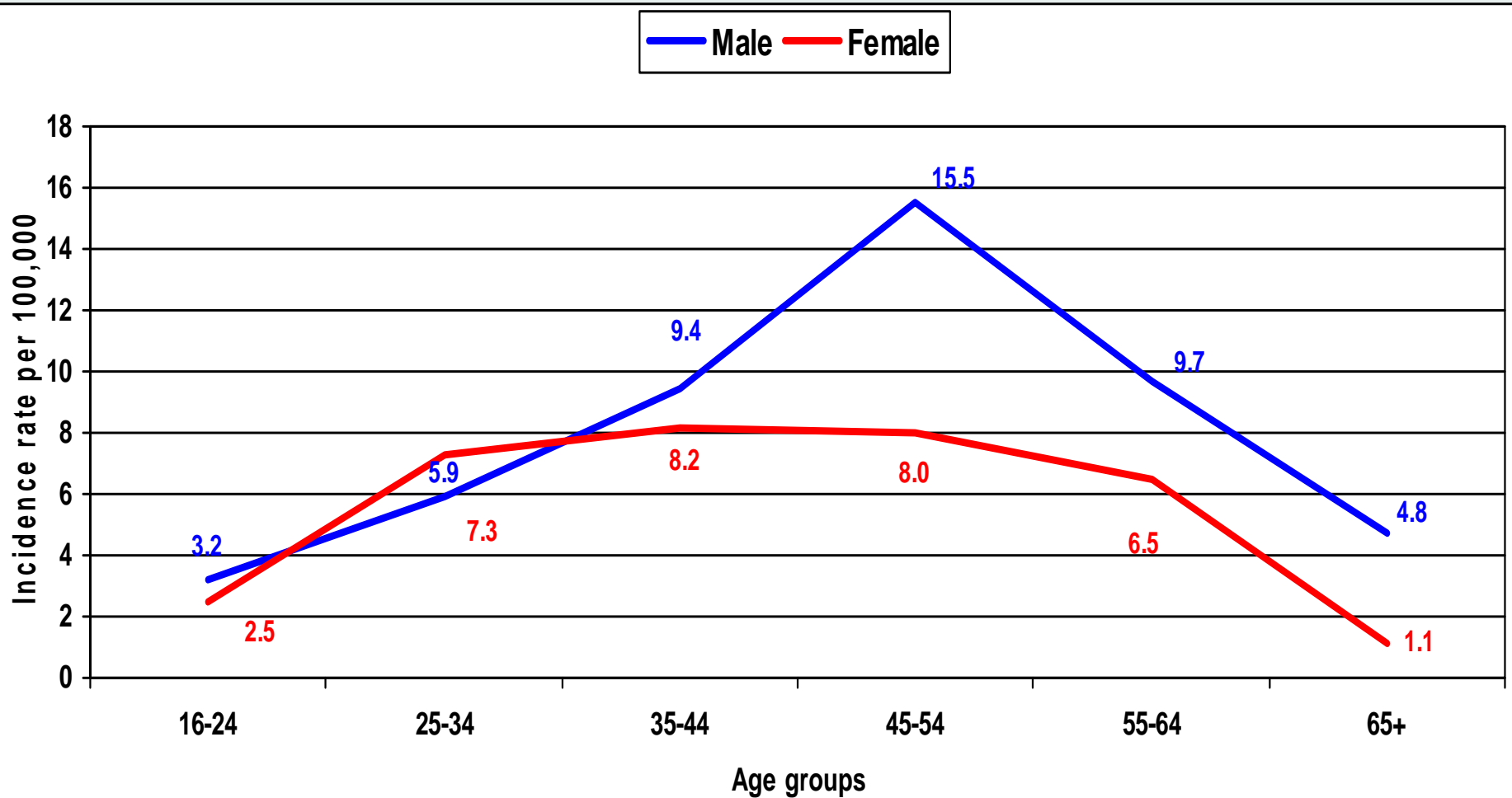
Annual average incidence rates of work-related contact dermatitis by age and gender reported to EPIDERM (2002-2007) per 100,000 persons per year using 2002-2007 LFS denominator

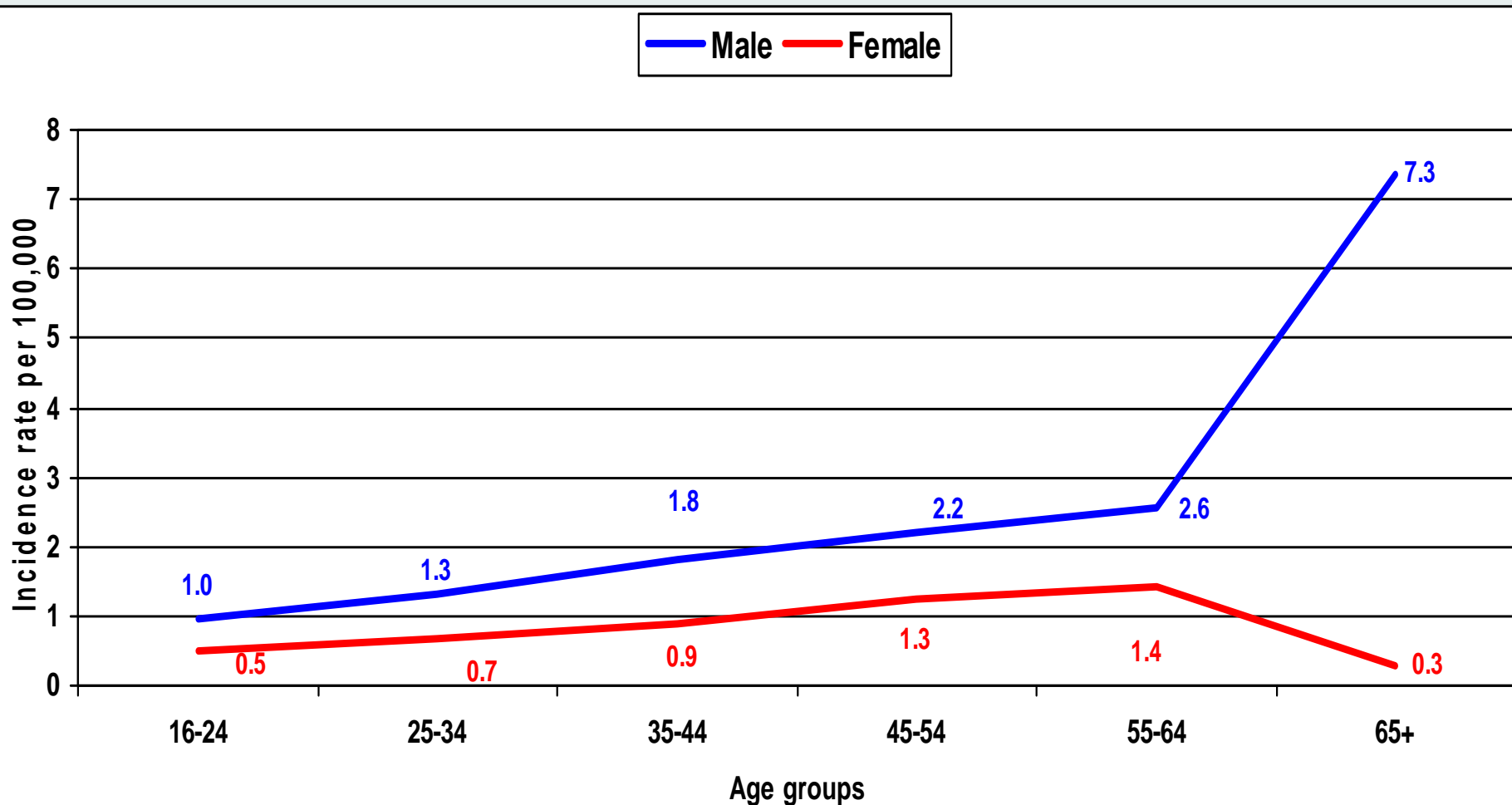
Annual average incidence rates of work-related musculoskeletal disorder by age and gender reported to MOSS (2002-2007) per 100,000 persons per year using 2002-2007 LFS denominator

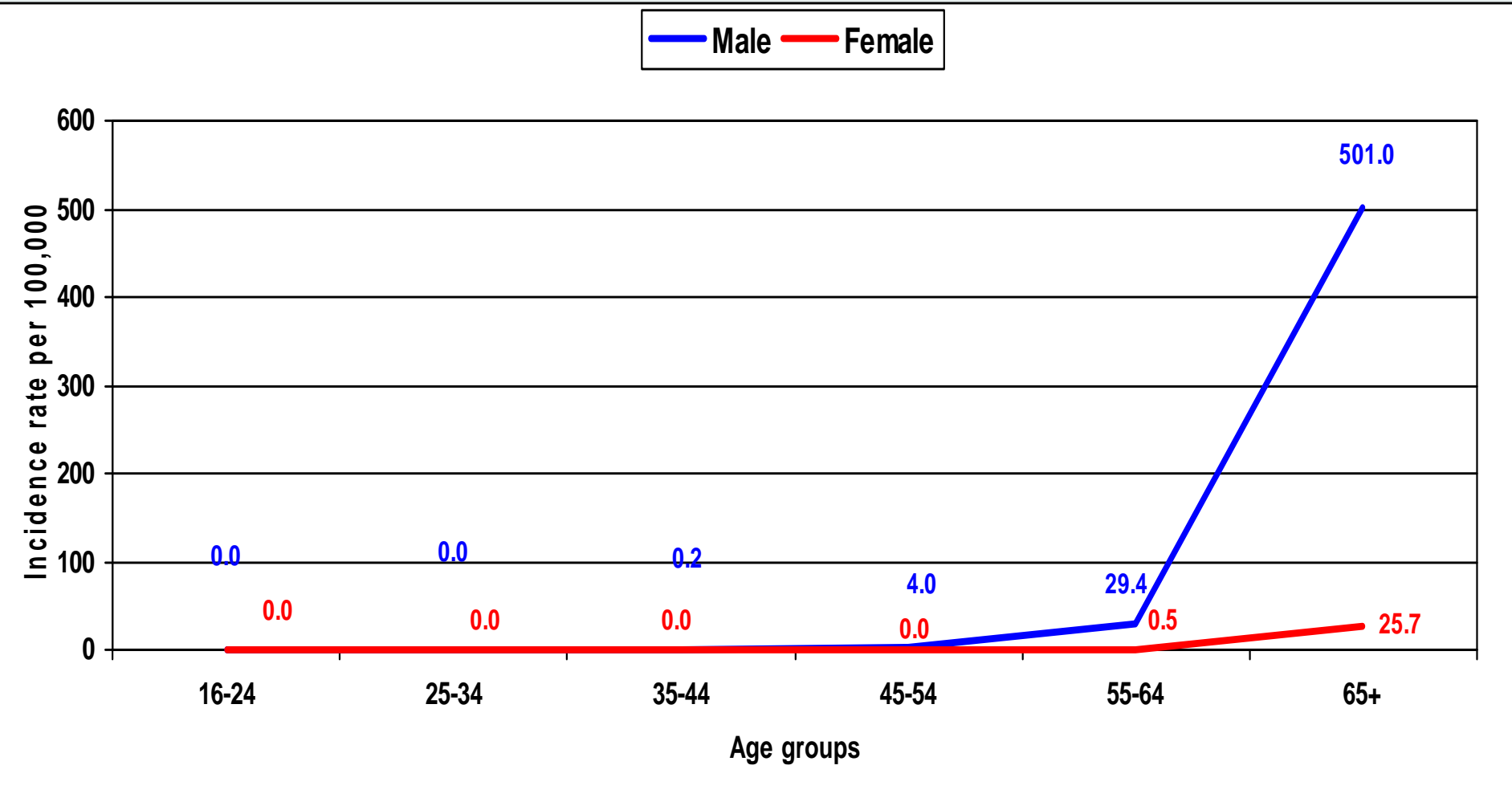
Annual average incidence rates of work-related mental ill-health by age and gender reported to SOSMI (2002-2007) per 100,000 persons per year using 2002-2007 LFS denominator

Annual average incidence rates of occupational asthma by age and gender reported to SWORD (2002-2007) per 100,000 persons per year using 2002-2007 LFS denominator

Annual average incidence rates of work-related respiratory disease attributed to asbestos by age and gender reported to SWORD (2002-2007) per 100,000 persons per year using 2002-2007 LFS denominator

Beroepsziekten op elke leeftijd (1)

- Contacteczeem:
 - Slager
 - **18 jaar**; man
 - Oorzaak: Nat werk
 - Verzuim: geen

Database ADS 2003

Beroepsziekten op elke leeftijd (2)

- Overspanning:
 - Docent voortgezet onderwijs
 - **33 jaar**; vrouw
 - Oorzaak: Werkdruk, ordeprobleem
 - Verzuim: 1-3 maanden

Database Nationale Registratie 2007

Beroepsziekten op elke leeftijd (3)

- Allergische rhinitis:
 - Bakker
 - **41 jaar**; man
 - Oorzaak: Meel en bloem
 - Verzuim: ?

Database PAL 2007

Beroepsziekten op elke leeftijd (4)

- Tenniselleboog:
 - Autopoetser
 - **49 jaar**; man
 - Oorzaak: Repetitief werk
 - Verzuim: 1- 3 maanden

Database Nationale Registratie 2007

Beroepsziekten op elke leeftijd (5)

- Neoplasmata, keratosis:
 - Boer
 - **64 jaar**; vrouw
 - Oorzaak: UV straling
 - Verzuim: geen

Database ADS 2007

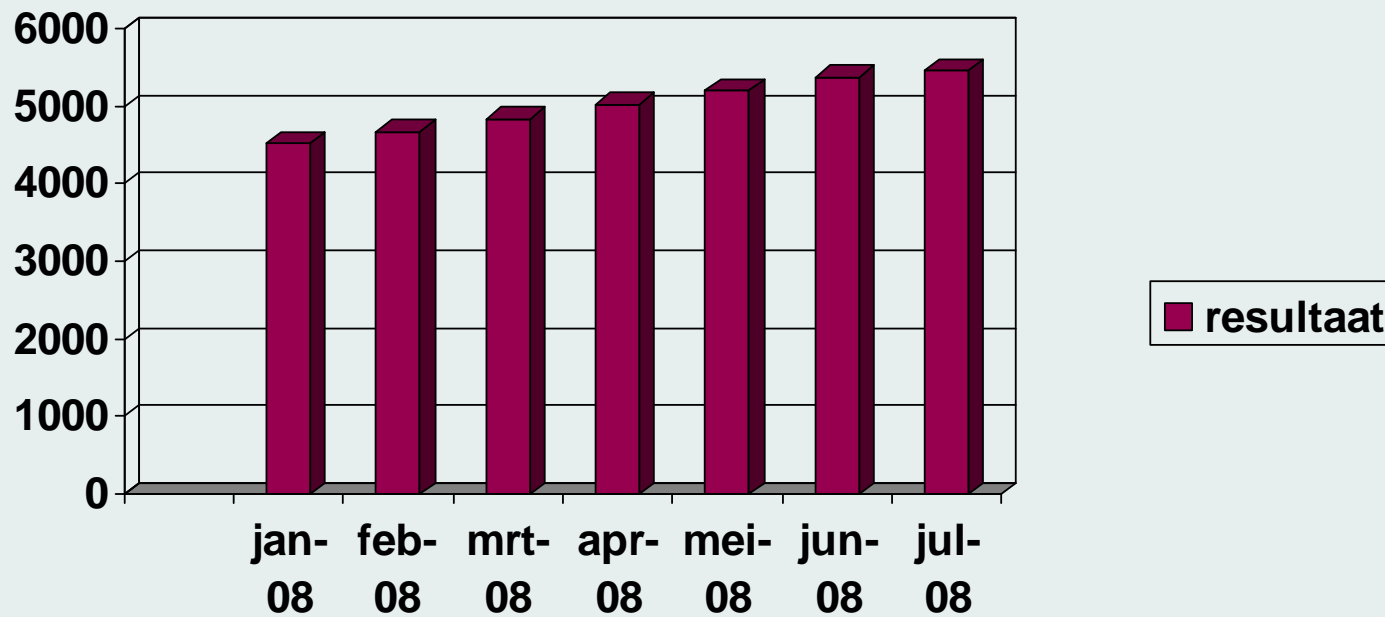

Leeftijdsbewust arbobeleid voorbeeld (Ar)bouw

- Preventiepakket BGZ (gericht op behoud eigen werk)
- Loopbaantraject (gericht op ander werk)
- UTA stress project (gericht op doelgroep)
- Promotie onderzoek:
 - Beroepsgericht preventief medisch onderzoek
 - Kwaliteit van leven en werkvermogen oudere werknemers

Instroom loopbaantraject bouw

www.watdoeijimorgen.nl
www.loopbaantraject.nl

Boodschappen (1)

- Beroepsziekte is geassocieerd met leeftijd (expositieduur)
- Beroepsziekten kunnen op alle leeftijden voorkomen
- Incidentie en prevalentie van (type) beroepsziekten verschilt per leeftijdsklasse
- Beroepsziekten op jongere leeftijd mogelijk onderschat door individuele gevoeligheid
- Beroepsziekten op oudere leeftijd mogelijk onderschat door comorbiditeit en uitstroom

Boodschappen (2)

- Signalering en monitoring van beroepsziekten door
 - Nationale Registratie en peilstations
 - Sectorspecifieke aanpak
- Signaleren van beroepsziekten heeft preventief doel
 - Inzicht in vóórkomen, oorzaken, expositie en gevolgen
- Registratierichtlijnen zijn een hulpmiddel voor signalering én preventie van beroepsziekten
 - Criteria voor beroepsziekten expliciteren

Blijf alert op beroepsziekten!

- Signaleer
- **Meld**
- Intervenier
- Evalueer